

Riigiarhitekt võiks ehitus- asju ohjata

Arhitektide liit on mitmes ministeeriumis käinud tutvustamas ideed luua Eestisse õiguskantsleriga sarnane riigiarhitekti institutsioon, mis hoiaks silma peal üldriiklikul tasandil arhitektuuri ja ruumilise planeerimise küsimustel.

KRISTINA TRAKS
kaasautor

Kui praegu tegelevad planeerimist ja ehitamist puudutavate teemadega mitu erinevat ministeeriumi killustatult, siis edaspidi võiks kogu sellealane teave koonduda just riigiarhitekti büroosse. Uue ameti funktsioon on eelkõige nõuandev, mitte käskiv ja keelav.

Eeldatavalt on tulevase ameti jooksvaks tööks koondada terviklikult riiklikud huvid ruumis, seostada riigipoolsed investeeringud kohalike ja eraarenduste võimalustega, tegeleda riigi ja riigiasutuste arenduste asukohavaliku võimaluste analüüsiga jne.

Arhitektide liidu juht Peeter Pere tunnistab, et avalikkus ei tea sellest ideest palju ja nagu iga uus asi, võtab ka selle teadmise inimesteni jõudmine oma aja. "Kohalikud omavalitsused, eriti väiksemad, pigem pelgavad selletaolist asja. Sest alati on seal ju ehitamisega ise hakka- ma saadud ning arhitekti kaasamise asjadesse suhtutakse mõnel pool umbes nii, nagu sekkuks politsei," kirjeldab ta. "Eesmärk oleks kor- rastada ehitamisvaldkonda kui mängumaad üldisemalt. Näiteks, kuidas ehitada veekogu-

de äärde, kuidas linnas hooneid paigutada nii, et need oleksid võimalikult inimsõbralikult ja kasutajale mugavalt ja loogiliselt, kus peaksid linnades asuma olulised riigi hooned. Riigiarhitekti institutsioon oleks kohalikule omavalit- susele kui nõuandeid jagav abimees kõiges, mis puudutab arhitektuurialaseid küsimusi. Oluli- ne on mõista, et ta ei oleks mitte keelaja ja käs- kija, vaid nõuandja, kes oskab näha perspektii- ve, unustamata kohalikku eripära."

Spetsialistid aitaks luua paremat keskkon- da. Riigiarhitekt saab nõu anda mitte ainult planeeringute ja hoonete, vaid ka rajatiste ehi- tamisel. "Väidan, et Mäo liiklussõlm võiks olla praegusest palju ilusam, kui ka sellele aspekti- le oleks varem mõeldud. Näiteks on praegu üs- na arusaamatu, mis otstarvet täidavad paemüü- rid tee ääres, sest kedagi seal taga ju otseselt ei ela," ütleb Pere.

Riigiarhitekt kooskõlastaks kindlasti riigi ehitatavad olulised objektid, kusjuures insti- tutsiooni kuuluks mitme külgneva ala spetsia- listid. "Nii jääksid ehk ära ka olukorrad, kus me tahame ehitada midagi ülivõimsat ja juba alus-

ARHITEKTIDE liidu juht Peeter Pere.

FOTO. ANDRAS KRALLA

tame töödega, kuid siis selgub, et raha ja võimalusi polegi, nagu näiteks juhtus EKA hoonega," lisab Pere. Midagi peab tema sõnul kindlasti valdkonnas ette võtma, sest praegusel kujul riigihangete süsteem on ehitamise kultuuri seisukohalt hukutava mõjuga, kuna peab valima kõige odavama projekteerimise ja ehitamise.

Ka euroabiraha kasutamine on kahe otsaga asi – ühelt poolt on väga hea, et meil on see võimalus, kuid teisalt on selle rahaga ehitatud palju juhusliku välimusega hooneid, kust arhitekti silm loeb välja, et ehitati just selleks, et mingiks ajaks teatav rahasumma ära kulutada.

Kaks võimalikku varianti. Praegu on riigiarhitekti institutsiooni loomise osas laual kaks võimalust. Esimese variandi kohaselt võiks riigiarhitekt olla arhitektuuriküsimustega tegeleva valitsusasutuse (näiteks planeerimise ja arhitektuuri amet vms) juht, kellele on antud suhteliselt tugevad võimuvolitused, sh kohalike omavalitsuste suhtes.

Teise variandi kohaselt võiks riigiarhitekt olla loodud nõuandva institutsioonina, kellel endal ei ole väga tugevaid võimuvolitusi, kuid kes peab ja saab protsesse suunata oma kompetentsile ja autoriteedile tuginevalt. Teataval määral on sarnases rollis õiguskantsler. Viimasel juhul

”Eesti ruum on väärtus, millesse peame suhtuma aupaklikult, et seda saaks nautida ka saajandite pärast.

Arhitektide liidu juht Peeter Pere

LAMMI KIVIMAJA

Ehitus lihtne kui Lego kokkupanek

LAMMI KIVIMAJAD – see on 50aastane kogemus. Ainulaadne plokiservade teemantlihv tagab veatu ja täpse ploki ühilduvuse koos ideaalse sise- ja välispinnaga, mis on kohe pärast paigaldust valmis viimistluseks.

Lammi plokide tehniline lahendus välistab ehituslikud vead ega lase kunagi tekkida külmasildasid. Patenteeritud avade tegemise süsteem lubab teha kohapeal samadest plokkidest avade ületusi pikkusega kuni 5 meetrit. Lammi tagab parima sisekliima, mis vastab klassile M1, heliisolatsioon ja tuleohutuse, kuna Lammi süsteem loob betoonpinna nii sise- kui ka välisseinas. Valides Lammi, ehitate te põhjamaade parima võimaliku lahendusega.

Klassifikatsioonid: M1 / FI – U-väärtus 0,17 W/m²K, tipptootel juba 0,11 W/m²K; heliisolatsioon 51 dBA(Rw)

www.lamminbetoni.fi • www.lamminbetoni.fi/portal/ee/tooted
www.lammi-kivitalot.fi • www.lammi-perustus.fi
 Küsi lisainfot: tel 641 5444, 509 2616, 503 4533 • www.mendali.ee
Avatud UUS näidissaal aadressil Kotzebue 18d, Tallinn

Üldehitustööd Viimistlustööd

EURISCO EHTUS

OÜ Eurisco Ehitus
 Rännaku pst 16
 10917 Tallinn
 tel 518 6146
www.eurisco.ee

ei ole vaja luua eraldiseisvat asutust, vaid piisab vastava ametikoha loomisest mõne olemasoleva valitsusasutuse juurde.

Pere on kolleegidega käinud teemat tutvustamas mitmes ministeeriumis, kuid seni pole asjale veel n-ö vedavat ministrit ehk et keegi pole küll teemat otseselt maha laintnud, aga pole ka enda südameasjaks võtnud. "Eks argument on ju see, et ega ju praegugi otseselt midagi valesti pole. Tihti on ikka küll, sest õigesti ja terviklikult asju ajades aga saaks palju paremini," ütleb Pere.

Riigiarhitekt peab olema ise tegutsev spetsialist. Ettekujutuses võiks riigiarhitekti büroo suurus olla umbes 10 inimest ning selle juurde võiks kuuluda laiapõhjaline spetsialistide nõukoda.

"Kindlasti peab riigiarhitekt olema tegev-arhitekt, see pole ametikoht mõnele juba pensionil viibivale arhitektile. See inimene peab olema kursis valdkonna arengutega," räägib Pere. "Meie eesmärk ei ole mitte luua lihtsalt üks täiendav amet koos lisaametnikega, vaid tuua praegu eri ministeeriumites asuvad selle ala ametnikud nõ ühe mütsi alla kokku."

Selge on, et ameti juures peab olema ka juurist. "Seni oleme hindamatut abi saanud Jüri

Õigesti ja terviklikult asju ajades saaks palju paremini.

Arhitektide liidu juht Peeter Pere

Raidlalt, kes omab ülisuurt kompetentsi riigipidamisest," ütleb Pere.

Mitmes riigis, sh Hollandis, tegutseb selletaoline institutsioon ning tulemused paistava välja: Hollandisse kogunevad arhitektuurihuvilised ehituskunsti imetlema ja arhitektuuri-üliõpilastele on see maa kui koht arhitektuuri-alasteks palverännakuteks.

"Seal on arhitektuur väga kõrgel tasemel ja samas hollandlased on vägagi rahalugeja rahvas. Aga nad mõistavad, et oma piiratud elukeskkonda tuleb väärtustada," ütleb Pere. "Eesti ruum on meie kõigi jaoks ühine väärtus, millesse peame suhtuma aupaklikult, nii et seda saaks nautida ja kasutada ka sajandite pärast."

Nõuandev amet. Majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Parts ütles, et riigiarhitekti ideele võiks anda võimaluse teoks saada. "Eialgu võiks riigiarhitekti roll olla nõustav ja suunav," lisas Parts.

Eesti Ehitusettevõtjate Liidu juht Indrek Peterson ütles, et mõte riigiarhitekti institutsiooni loomisest võib olla hea, kuid ta kardab, et Eestis puudub praegu vajalik valmisolek institutsiooni loomiseks selliselt, et sellest ka konkreetset kasu sünniks.

Kiirgusmõõtja on osa inimõigustest!

Turvatunne on üks meie elu põhivajadustest. Tehniseeruv ühiskond pakub kõrvuti temast tulenevate ohtudega ka järjest uusi vahendeid turvalisuse suurendamiseks.

Kiirgusmõõtja DGM-1500 ongi ehitatud senisest täpsema mõõtmistulemuse tagamiseks nii tööpaikades kui ka kodus. Kuna meie meeled ei suuda tajuda ioniseerivat kiirgust, tuleb ohu tajumiseks kasutada abivahendeid.

DGM-1500 võimaldab mõõta erinevaid kiirgusi täpselt ja usaldusväärselt. See on laia rakendusala professionaalne multimeeter, mis rahuldab nii ametivõimude ja päästeteenistuse kui ka tavakodaniku vajadusi.

Hindamatu tööriist on kiirgusmõõtja DGM-1500 eriolukordades, nt tuumaõnnetuste ja keskkonna radioaktiivse saastumise korral.

Ehkki DGM-1500 on valmistatud Soomes ja kohandatud Soome oludele, on ta leidnud palju kasutajaid kogu maailmas.

DGM-1500:

- on mikroprotsessori ja toitest sõltumatu mäluga mõõteriist;
- sobib laborile, õppeasutusele, haiglale, ametimehele ja kojugi;
- mõõdab kiirgust vahemikus 0,01–100 000 mikroSv/h;
- sai Eesti Standardiameti tüübikinnituse juba 29.01.1993;
- registreerib gamma- ja röntgenkiirguse ekvivalentdoosi ja doosikiirust energjavahemikus 35 KeV kuni 1,25 MeV;
- koos järjestikliidesega sobib ka keskkonnaseireks.
- Lisaseadme Radon-Box-10 abil on võimalik määrata siseõhu radoonisaldust kuni 10% täpsusega.
- DGM-1500 Beta registreerib ka beeta- ja madalenergeetilist röntgenikiirgust.

Masterix OÜ teostab dosimeetrite võrdlusemõõtmisi tunnustatud Soome laboris.

Masterix OÜ | Sihi 7, Tartu | tel 682 7757 | masterix@yahoo.com

Ä Tasub teada**Milleks riigiarhitekt? Eri riigid lähenevad ametile erinevalt**

Riigiarhitekti institutsiooni loomise põhieesmärk on teravikliku ja jätkusuutliku keskkonna edendamine ning kaitse ruumilise reostuse eest. Institutsiooni konkreetsemateks ülesanneteks on riigi arhitektuuripoliitika elluviimine, riigiasutuste nõustamine planeerimise ja arhitektuuri küsimustes, ruumilises planeerimises osalemine eeskätt riiklikul, aga ka kohalikul tasandil, õigusloomes osalemine, planeerimise ja arhitektuurialase informatsiooni koondamine, sellekohane teavitustegevus ja kvaliteetarhitektuuri edendamine.

Teiste riikide lahendused

HOLLANDIS on Ruumilise Planeerimise ning Elamu- ja Keskkonnaministeeriu-

mi koosseisus Valitsuse Ehitiste Agentuur, mille olulisim ülesanne on riigi ehitiste arhitektuurse, linnaehitusliku ning ehitusliku kvaliteedi tagamine. Agentuuri koosseisu kuulub riigiarhitekt ehk valitsuse peaarhitekt, kes on agentuuri peadirektori peanoonik ja juhib agentuuri allüksust, mida nimetatakse valitsuse peaarhitekti ateljeeks. Hollandi riigiarhitektil on keskne roll riigi arhitektuuripoliitika ettevalmistamise ning elluviimise koordineerimisel.

INGLISMAAL moodustati Arhitektuuri ja Ehitatud Keskkonna Komisjon (CABE – Commission for Architecture and the Built Environment) 1999. aastal ning on nüüdseks seadusega reguleeritud asutus, mida

rahastab Kultuuri, Meedia ja Spordi Ministeerium ning Kohalike Omavalitsuste Ministeerium. CABE prioriteediks on tagada ehitiste ja avaliku ruumi kõrgetasemeline disain.

AUSTRALIA jaguneb vastavalt haldusjaotusele kaheksaks piirkonnaks. Igas piirkonnas töötab valitsusarhitekti büroo.

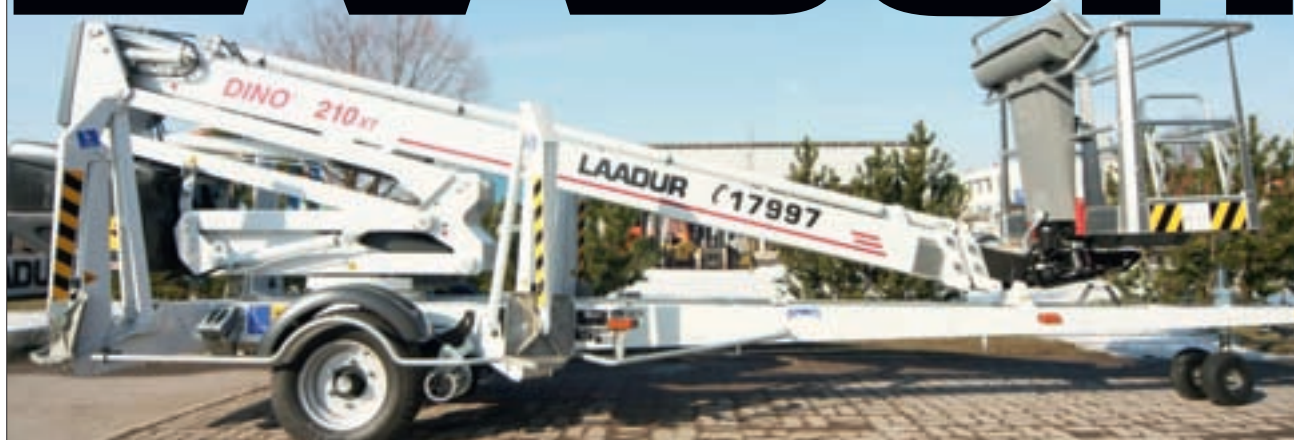
Piirkondlike valitsusarhitektide büroode ülesehitus on sarnane. Iga bürood juhib valitsusarhitekt, kes nõustab valitsust ja selle asutusi arhitektuuri, ehitatud keskkonna ja disaini valdkonnas.

Valitsusarhitektid annavad enda haldamisalasle jäävat piirkonda puudutavat nõu ministeeriumidele ning valitsusametnikele.

10

inimest töötab riigiarhitekti büroos.

LAADUR

DINO Lift**KORVTÕSTUKID**
müük-remont-varuosad
17997